

Overheid netwerkt meer dan bedrijfsleven

Deskundigen verbaasd over ouderwetse ideeën over netwerken

Ambtenaren netwerken meer dan mensen in het bedrijfsleven. Zo'n 75 procent van de ambtenaren is er actief mee bezig, tegen 68 procent in het bedrijfsleven. Maar dat netwerken duurt wel heel kort: een halve dag per maand. Dat blijkt uit onderzoek van re.Public naar netwerkgedrag van ambtenaren en mensen uit het bedrijfsleven.

Tekst helene.seevinck@rePublic.nl

Beeld Steve Ford Elliott, denis.frietman@rePublic.nl

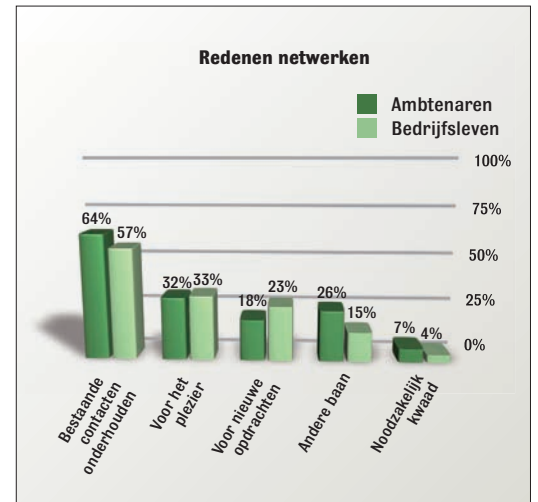
'Netwerken doe je negentig procent van de tijd. Als je dat niet in de gaten hebt, doe je iets verkeerd'

Er was een tijd dat 'netwerken' een beetje een vies woord was. Het droeg de sfeer van ritselen en het had iets onoprechts om mensen te willen ontmoeten, om er zakelijk voordeel uit te halen. Die tijd is voorbij. Tegenwoordig kunnen mensen gerust zeggen dat ze gaan netwerken als ze naar een borrel of een symposium gaan en de netwerkworkshops en netwerkclubs schieten als paddenstoelen uit de grond. Zo zijn er bijvoorbeeld verschillende netwerkclubs voor jonge ambtenaren en vele netwerkclubs voor startende ondernemers, groeiende ondernemers en gesettelde ondernemers.

Hoewel ambtenaren dus vaker netwerken dan mensen uit het bedrijfsleven, blijkt uit het onderzoek van re.Public dat beide groepen er ongeveer evenveel tijd aan besteden: Van de 75 procent ambtenaren die netwerkt, besteedt 62 procent hier een halve dag per maand of minder aan. Vijftien procent van de ambtenaren netwerkt een hele dag per maand; slechts acht procent van de werknemers uit het bedrijfsleven neemt die tijd ervoor. Hoogleraar bestuurskunde Erik-Hans Klijn (50) kreeg de resultaten van het re.Public-onderzoek voorgelegd. Hij is verbaasd over 'hoe extreem weinig tijd' beide groepen aan netwerken besteden. 'Met de nadruk op extreem. Ik kan me niet voorstellen dat een ambtenaar van rijkswaterstaat maar een halve dag per maand netwerkt. Ambtenaren hebben toch contact met mensen uit het veld? Dat is toch essentieel voor het uitoefenen van hun taak?' Ook Jos van Hezewijk (56), schrijver van het succesvolle netwerkboek *Je kent wie je bent*, noemt de netwerktijd aan de lage kant. 'Netwerken doe je negentig procent van de tijd. Als je dat niet in de gaten hebt, doe je iets verkeerd. In jullie onderzoek zeggen 23 procent van de mensen uit het bedrijfsleven en 18 procent van de ambtenaren dat ze zelden of nooit netwerken. Dat zien ze verkeerd: ze doen het misschien niet bewust, maar ze netwerken veel meer.'

BEPERKTE CONTACTEN

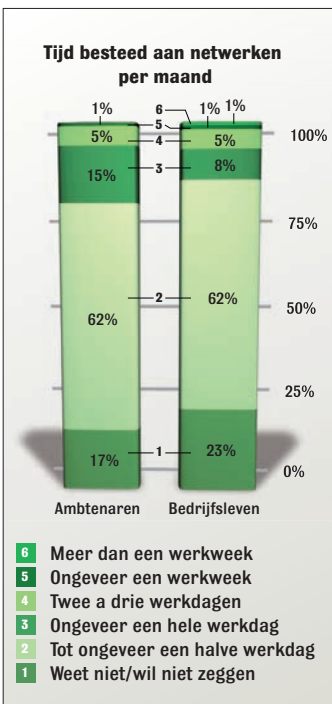
Ook het aantal contacten dat mensen in hun netwerk hebben, vindt Van Hezewijk, die veel

netwerkworkshops geeft aan zowel ambtenaren als aan mensen uit het bedrijfsleven, aan de lage kant. Ambtenaren zeggen dat ongeveer 28 personen deel uitmaken van hun netwerk, werknemers uit het bedrijfsleven 23. Twee ambtenaren gaven veel meer mensen op: de een 2.000 en de ander 5.000. (Die twee cijfers zijn overigens niet meegenomen in de berekeningen.) Van Hezewijk noemt juist die hoge getallen normaal. 'Iemand die een beetje actief is, heeft tussen zijn dertigste en veertigste zo'n 3.000 mensen gesproken. Die kun je niet allemaal gebruiken, je moet er een ordening in aanbrengen, maar zoveel zijn het er wel.' Misschien houden de redenen die mensen voor netwerken opgeven wel verband met het 'kleine' netwerk en de beperkte tijd die ze eraan besteden? In ieder geval netwerkt bijna tweederde van de ambtenaren en ruim de helft van de werknemers uit het bedrijfsleven om contacten te onderhouden en een derde van beide groepen doet het gewoon voor het plezier. Van Hezewijk: 'Terwijl je netwerken vooral moet doen om informatie te krijgen. Hoe liggen de belangen, welke emoties spelen een rol? Dat moet je eerst weten voor je bijvoorbeeld beleidsvoorstellen doet. Je moet ervoor zorgen dat de bal alvast voor open doel ligt.'

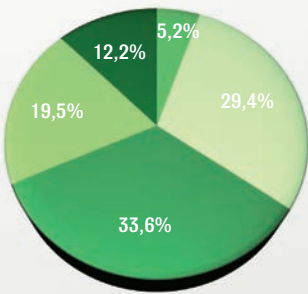
POTENTIËLE KLANTEN

Rogier Jansen (25), volgens het tijdschrift Sprout een van de meest veelbelovende jonge onder-

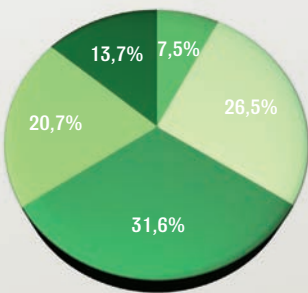

Stelling: Het kost mij veel moeite om op onbekende personen af te stappen

Ambtenaren

Bedrijfsleven

- Helemaal mee eens
- Grotendeels mee eens
- Grotendeels mee oneens
- Helemaal mee oneens
- Geen mening

‘Je helpt een ander, maar misschien kan die ander jou ook weer helpen’

nemers van Nederland, runt een taartenwebwinkel. Hij netwerk er heel wat af. ‘Ik heb mijn bedrijf kunnen beginnen dankzij mijn netwerk. Vier jaar geleden begon ik samen met een studievriend de taartenwebwinkel. We hadden weinig geld om reclame te maken en we zijn eerst in onze vriendenkring en onze familie gaan lobbyen. En bij mensen op hogere posities in het bedrijfsleven die ons een warm hart toedragen.’ Jansen geeft aan een uur of vijf per week aan netwerken te besteden, maar al pratend blijkt dat hij vrijwel elk contact ziet als netwerken. ‘Ik ben lid van een organisatie die scholieren stimuleert te gaan ondernemen. Dat vind ik leuk om te doen en ik doe daar weer contacten op met mensen van de overheid en het bedrijfsleven. Dat zijn allemaal weer potentiële klanten.’

Rogier Jansen zegt veel voordeel uit zijn netwerk te halen. Maar geeft hij ook veel aan anderen? Uit het onderzoek van re.Public blijkt namelijk dat mensen tijdens netwerken vaker geven dan nemen, hoewel het verschil tussen die twee klein is. Een kwart van de ambtenaren zegt wel eens voordeel te hebben gehad van zijn netwerk. Bij de mensen uit het bedrijfsleven ligt dat twee procent hoger (27 procent). Ongeveer een derde van de mensen uit het onderzoek heeft zelf wel eens iemand uit het netwerk kunnen helpen (33 procent van de werknemers uit het bedrijfsleven en 29 procent van de ambtenaren).

Bij Jansen gaat geven en nemen gelijk op: ‘Vanmorgen was hier een broer van een vriend van mij om te praten over het opzetten van een bedrijf. Ik vind het leuk dat ik kan helpen en wie weet heeft hij, als hij succesvol is, wel een keer taarten van mij nodig.’

VRIENDEN EN FAMILIE

Ook het netwerk van ambtenaren en werknemers uit het bedrijfsleven bestaat voor een groot deel uit vrienden en familie (vrienden vijftig procent versus zestig procent, familie 29 procent versus 35 procent), maar meer nog uit contacten via het werk (77 procent versus 61 procent). Contacten die zijn opgedaan via congressen en symposia staan op de derde plaats. Speciale netwerkclubs staan bij beide groepen niet erg hoog aangeschreven als ontmoetingsplaatsen.

De meeste ambtenaren en werknemers uit het bedrijfsleven netwerken dus wel, maar volgens de experts dus met te weinig mensen en in te

weinig tijd. Dat zou ook wel eens te maken kunnen hebben met de moeite die het mensen kost om bewust contacten te leggen met vreemden. Van Hezewijk: ‘In mijn workshops hoor ik vaak van mensen dat zij er moeite mee hebben om op anderen af te stappen. Ze denken dat ze indruk moeten maken op anderen. Maar dat is niet zo. Je moet juist vragen stellen. Toon belangstelling. Mensen praten graag over hun werk. En impliciet zeg je ermee: “Jij weet veel”.’

Uit het onderzoek blijkt ook dat maar weinig mensen actief op anderen afstappen om te netwerken. De meeste ambtenaren en werknemers uit het bedrijfsleven zijn niet heel assertief: slechts vijftien procent van de ambtenaren en twaalf procent van de mensen uit het bedrijfsleven stapt doelbewust op anderen af. Voor Rogier Jansen ligt dat anders: ‘Ik kies gelegenheden uit waar ik naar toe ga. Vaak bekijk ik vooraf de deelnemerslijsten. Dat scheelt tijd.’ Dat het netwerk van veel deelnemers aan het re.Public-onderzoek uit vrienden en familie bestaat, baart Van Hezewijk zorgen. ‘Ik zie in het onderzoek dat veel mensen denken dat een hecht netwerk meer kans op succes heeft (57 procent van de ambtenaren en de mensen uit het bedrijfsleven denken dat), maar je moet opletten met een intiem netwerk. Dat leidt namelijk tot ritselen. Bovendien loop je het gevaar dat als je zakelijk verliest, je ook de vriendschap op het spel zet.’

TRADITIE

Netwerken we meer en anders dan vroeger, of lijkt dat maar zo? Of doen we het vooral meer openlijk? Volgens Erik-Hans Klijn, zit het netwerken ons in de genen. Maar de manier waarop we het doen verandert. ‘Nederland is het land van overleggen en polderen. Europees gezien zijn wij een a-typisch land: wij bestonden al in de Gouden Eeuw uit republieken en iedereen moest zijn zegje kunnen doen. Dat is een Nederlandse traditie. Bij polderen hoort netwerken: als er nu een weg moet worden aangelegd, schuiven er vele partijen aan tafel: bewoners, deskundigen, milieclubs, de overheid, bedrijven. In de jaren zeventig en tachtig had je meer sectorale verkokering: toen overlegden bijvoorbeeld werknemers met werkgevers. Tegenwoordig zitten er veel meer partijen aan tafel.’ En dus moet er veel meer worden genetwerkt dan vroeger, maar zijn tegelijkertijd de kanalen om dat te doen makkelijker te vinden en te benaderen. ●

Meer informatie:

Over het netwerkonderzoek
+ www.rePublic.nl/netwerken